

Egy ember már régesrég meghalt volna, ha négy gépkocsi száguld rajta keresztül.

Mennyivel többet bír el egy kalap ...

-i.

1933. április 20., csütörtök, 7. old.

Körkép

Budai villák kovácsolt vaskapuján olykor fenyegető felírás rémíti az arra járókat:

– Vigyázat, itt harapós kutya van. Tessék csöngetni.

Nekünk ilyenkor mindig az a titkos vágyunk támad, hogy benyissunk ezen a kapun, csöngetés nélkül. Lássuk hát azt a harapós kutyát. Őszintén szólva nem hiszünk benne. Az az érzésünk, hogy ilyen helyen nincs is semmiféle kutya, sem harapós, sem nem harapós, és csak ijesztgetni próbálnak bennünket ezzel a hangos szóval. A közmondás is eszünkbe jut:

– Amelyik kutya ugat, az nem harap.

•

A múlt minden ember életének jelentős része. Nem csak a test, a sejtek, hanem a lélek is állandóan magával hordozza az emlékeket. A múltról, az emlékekről azt mondja a magyar nyelv, hogy: „elszáll”. Pedig csak úgy száll el, ahogyan a gyermekeknek mutatjuk néha a nagyon követelt, kedves holmit, hogy „nézd csak, huss, elszállt” s közben a kezünket, amelyikben benne van, a hátunk mögé rejtjük.

Az emlékek rejtve élnek mindannyiunkban. Egyetlen olyan emlék sincs, amelyik igazán „elszállna”, s a bölcs és igaz emberek azok, akik nem szaladnak el az emlékek elől, így nem is kénytelenek később utánuk szaladni. Vállalják a múltat minden érzelmi kölöncével és súlyával. Vállalják még akkor is, ha ez nem „divatos”, nem „érdekes”, sőt akkor is, ha „nevetséges”.

Minap igen meghatott bennünket két öreg hölgy. Gyönyörű lombos pálma előtt álldogáltak ketten, egymás kezét fogva, mint két gyermek, az Állatkertben. Gyászszegélyes zsebkendőjükkel omló könnyeiket szárították. Úgy állották körül a pálmafát, mint valami drága sírt. Nézték soká, imádkoztak előtte, megmegsimogatták, majd elbúcsúztak tőle: „a viszontlátásra”.

Utóbb tudtuk meg, hogy a két idős hölgy gyakran látogatja a pálmát, mint ahogyan a családi sírokat szokás. Emlék és múlt foglalhatja számukra ez a pálma is. Kislány koruk óta ismerik. Az édesapjuké volt. Az nevelte, ápolta, sok-sok éven át. Mielőtt meghalt, az Állatkertnek ajándékozta kedves növényét. Biztonságban akarta tudni.

Azóta ők ketten ki-kijárnak a pálmához. Beszélgetnek is vele. Olykor lopva meg is öntözik a földjét egy-egy aprócska vödör vízzel. Lesik minden hajtását, számon tartják minden levelét, s ha egy-egy lehervad, meggyászolják, hetekig emlegetik.

Kínai költők verseiből árad néha ilyenféle megható gyöngédség és szeretet.

-i.

1933. április 22., szombat, 4. old.

Körbe-körbe

A fiatal parasztköltőt egyszeriben szárnyára vette a hír. Arcképét képesűjságok hasábjain közölték, verseit díszhelyen nyomtatták, sőt könyve is megjelent. Előlegül egy ropogós, vadonatúj százpengőst nyomott a markába a kiadó.

Ennek a százpengősnek a híre hamarosan eljutott a kicsi baranyai faluba, ahol a költő született. Szegény falucska ez. Egy pengő a napszám, ha ugyan akad napszám. Régesrég nem láttak ott száz pengőt egy darabban.

– A Kálmán száz pengőt kapott versért.

Zsongott a falu, mint a méhraj. „Száz pengőt ...”

Ezen gondolkoztak. A szatócs csodálkozott, hogy egyszerre minden írónját meg irkáját elhordták a boltjából. Nem győzött eleget utána rendelni.